

Enerji Verimliliği Kanunu Üstüne Değinmeler.....

Elektrik Mühendisi *Rüstem ÖZATA*
rustem.ozata@emo.org.tr

Küreselleşmenin pompaladığı pazara dayalı rasyonel olmayan üretim ve tüketim toplumu yapılanması bütün dünyayı enerji kaynaklarının verimli kullanılması, iklim değişikliği ve çevrenin korunmasında enerji verimliliğinin önemi konularında endişelendirmektedir. Bu endişelerin rüzgârıyla bizde de konuya belirli ölçülerde olumlu sayılabilecek yaklaşımlar etkinlik kazanabilmiş ve bunun yansıması olarak da oldukça olumlu yönler taşıyan ENERJİ VERİMLİLİĞİ KANUNU çıkarılmıştır.

Gelişmiş ülkelerin çoğunda, enerji verimliliğini artırmaya, yoğunluğunu düşürmeye yönelik çeşitli enerji verimliliği programları uygulanmaktadır. Bu programların hayata geçirilmesiyle birlikte bu ülkelerin çoğunda enerji yoğunluğu düşmeye başlamıştır. Ülkemizde de enerji yoğunluğunu düşürmek, dolayısıyla enerjinin verimli kullanılmasını yönlendirmek amacıyla yürütülen çalışmalar sonucunda 18.04.2007 tarih ve 5627 sayılı enerji verimliliği kanunu çıkarılmış ve kanun 02.05.2007 tarih ve 26510 Sayılı Resmi Gazete’de

yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Kanunun tam olarak uygulaması çıkarılacak yönetmeliklere bağlı olarak 2009 yılıdır. Enerji Verimliliği Kanunu’nun neler getirdiğine şöyle özet olarak bakmak yararlı olacaktır:

ENERJİ VERİMLİLİĞİ KANUNU

Kanunun : AMACI

Enerjinin etkin kullanılması, israfının önlenmesi, enerji maliyetlerinin ekonomi üzerindeki yükünün hafifletilmesi ve çevrenin korunması için enerji kaynaklarının ve enerjinin kullanımında verimliliğin artırılmasıdır.

KAPSAMI

Enerjinin üretim, iletim, dağıtım ve tüketim aşamalarında, endüstriyel işletmelerde, binalarda, elektrik enerjisi üretim tesislerinde, iletim ve dağıtım şebekeleri ile ulaşım da enerji

verimliliğinin artırılmasına ve desteklenmesine, toplum genelinde enerji bilincinin geliştirilmesine, yenilenebilir enerji kaynaklarından yararlanılmasına yönelik uygulanacak usûl ve esasları kapsar.

Enerji verimliliğinin artırılmasına yönelik önlemlerin uygulanması ile özellik veya görünümleri kabul edilemez derecede değişecek olan sanayi alanlarında işletme ve üretim faaliyetleri yürütülen, ibadet yeri olarak kullanılan, planlanan kullanım süresi iki yıldan az olan, yılın dört ayından daha az kullanılan, toplam kullanım alanı elli metrekarenin altında olan binalar, koruma altındaki bina veya anıtlar, tarımsal binalar ve atölyeler, bu Kanun kapsamı dışındadır.

Endüstriyel işletme: Elektrik üretim faaliyeti gösteren lisans sahibi tüzel kişiler dışındaki yıllık toplam enerji tüketimleri bin TEP ve üzeri olan, ticaret ve sanayi odası, ticaret odası veya sanayi odasına bağlı olarak faaliyet gösteren ve her

türlü mal üretimi yapan işletmeleri,

Enerji kimlik belgesi: Asgarî olarak binanın enerji ihtiyacı ve enerji tüketim sınıflandırması, yalıtım özellikleri ve ısıtma ve/veya soğutma sistemlerinin verimi ile ilgili bilgileri içeren belgeyi,

Enerji yöneticisi ve sertifikası: Bu Kanun kapsamına giren endüstriyel işletmelerde ve binalarda enerji yönetimi ile ilgili faaliyetleri yerine getirmekle sorumlu ve enerji yöneticisi sertifikasına sahip kişi ile Genel Müdürlük, yetkilendirilmiş kurumlar veya enerji verimliliği danışmanlık şirketleri tarafından enerji yöneticileri için Yetki belgesi: Düzenlenen yetkilendirme anlaşmaları çerçevesinde, üniversitelere ve meslek odalarına eğitim, yetkilendirme ve izleme faaliyetlerini yürütmek üzere Kurul onayı ile Genel Müdürlük tarafından, şirketlere ise eğitim, etüt, danışmanlık ve uygulama faaliyetlerini yürütmek üzere Genel Müdürlük, meslek odaları veya üniversiteler tarafından verilen belgeyi, ifade eder.

Enerji Verimliliği Koordinasyon Kurulu

Enerji verimliliği çalışmalarının ülke genelinde tüm ilgili kuruluşlar nezdinde etkin olarak yürütülmesi, sonuçlarının izlenmesi ve koordinasyonu amacıyla Enerji Verimliliği Koordinasyon Kurulu oluşturulur. Kurulca alınan kararların uygulanmasının takibi ve sekreterlik hizmetleri Genel Müdürlük tarafından yürütülür.

Kurul; Bakanlığın Genel Müdürlüğün ilgilendirildiği

müşteşar yardımcısı başkanlığında, İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Bakanlık, Çevre ve Orman Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Hazine Müsteşarlığı, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Türk Standartları Enstitüsü, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türkiye Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve Türkiye Belediyeler Birliğinin birer üst düzey temsilcisinden oluşur.

Endüstriyel işletmeler, çalışanları arasından enerji yöneticisi görevlendirir. Organize sanayi bölgelerinde, bölgedeki bin TEP'ten daha az enerji tüketimi bulunan endüstriyel işletmelere hizmet vermek üzere enerji yönetim birimi kurulur.

Toplam inşaat alanı en az yirmi bin metrekare veya yıllık enerji tüketimi beş yüz TEP ve üzeri olan ticarî binaların, hizmet binalarının ve kamu kesimi binalarının yönetimleri, yönetimlerin bulunmadığı hallerde bina sahipleri, enerji yöneticisi görevlendirir veya enerji yöneticilerinden hizmet alır.

Kamu kesimi dışında kalan ve yıllık toplam enerji tüketimleri elli bin TEP ve üzeri olan endüstriyel işletmelerde, enerji yöneticisinin sorumluluğunda enerji yönetim birimi kurulur. Organizasyonlarında kalite yönetim birimi bulunan endüstriyel işletmeler, bu birimlerini enerji yönetim birimi olarak da görevlendirebilir.

Enerji yöneticileri ile enerji yönetim birimlerinin görev ve sorumluluklarına ilişkin usûl ve esaslar, Bakanlık tarafından

yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir. Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda ise enerji yöneticisi görevlendirilir.

Ülke genelinde, endüstriyel işletmelerde ve binalardaki enerji verimliliğinin gelişimini bölge ve sektör bazında ortaya koyan envanter ve geleceğe yönelik projeksiyonlar yetkilendirilmiş kurumların işbirliği ile Genel Müdürlük tarafından, kamu kesimi ile ilgili olarak kendi tespit ve değerlendirmelerini içeren yıllık raporlar ise Genel Müdürlük tarafından hazırlanır ve yayımlanır.

Endüstriyel işletmeler ve enerji yöneticisi çalıştırmakla yükümlü olan bina sahipleri ve/veya yönetimleri istenen bilgileri, kamu kesiminde enerji yöneticisi çalıştırmakla yükümlü olan kurum ve kuruluşlar ise formatı Genel Müdürlük tarafından belirlenen enerji tüketim bilgileri ve kendi tespitlerini içeren raporları her yıl Mart ayı sonuna kadar Genel Müdürlüğe verir. Endüstriyel işletmeler, Genel Müdürlüğün yerinde yapacağı incelemelere imkân tanır.

Merkezî ısıtma sistemine sahip binalarda, merkezî veya lokal ısı veya sıcaklık kontrol cihazları ile ısıtma maliyetlerinin ısı kullanım miktarına bağlı olarak paylaşımını sağlayan sistemler kullanılır. Buna aykırı olarak hazırlanan projeler ilgili mercilerce onaylanmaz.

Toplam inşaat alanı yönetmelikte belirlenen mesken amaçlı kullanılan binalarda, ticarî binalarda ve hizmet binalarında uygulanmak üzere mimarî tasarım, ısıtma, soğutma, ısı yalıtımı, sıcak su, elektrik tesisatı ve aydınlatma konularındaki normları, standartları, asgarî

performans kriterlerini, bilgi toplama ve kontrol prosedürlerini kapsayan binalarda enerji performansına ilişkin usûl ve esaslar, Türk Standartları Enstitüsü ve Genel Müdürlük ile müştereken hazırlanması, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulacak yönetmeliğe göre hazırlanan yapı projeleri kapsamında ENERJİ KİMLİK BELGESİ düzenlenir. Enerji kimlik belgesinde binanın enerji ihtiyacı, yalıtım özellikleri, ısıtma ve/veya soğutma sistemlerinin verimi ve binanın enerji tüketim sınıflandırması ile ilgili bilgiler asgarî olarak bulundurulur. Belgede bulundurulması gereken diğer bilgiler ile belgenin yenilenmesi, Elektrik enerjisi üretim tesisleri ile iletim ve dağıtım şebekelerinde enerji verimliliğinin artırılmasına, talep tarafı yönetimine, termik santrallerin atık ısılarından yararlanılmasına, açık alan aydınlatmalarına,

biyo yakıt ve hidrojen gibi alternatif yakıt kullanımının özendirilmesi,

Ulaşımında enerji verimliliğinin artırılması ile ilgili olarak; yurt içinde üretilen araçların birim yakıt tüketimlerinin düşürülmesine, araçlarda verimlilik standartlarının yükseltilmesine, toplu taşımacılığın yaygınlaştırılmasına, gelişmiş trafik sinyalizasyon sistemlerinin kurulması,

Endüstriyel işletmelerde ve binalarda yapılan etüt çalışmaları sırasında, akredite olmuş ulusal veya uluslararası kuruluşlar tarafından kalibrasyonu yapılmış ve etiketlenmiş cihazların kullanılması ,

Yakma tesislerinde yer alan kazanlardan, brülörlerden, kat kaloriferi ve kombilerden Genel Müdürlük ile müştereken hazırlanması,

Elektrik motorlarının, klimaların, elektrikli ev aletlerinin ve ampullerin sınıflandırılmasına ve asgarî

BİZİ BEKLEYEN GÖREVLER VE OLANAKLAR

Olumlu yanlar taşıyor olduğunu söylememize rağmen bu kanunun olumlu yanlarının işlerlik kazanmasında etkin olmaya çalışmanın yanı sıra sakıncalı yanlarının halkın ve kamunun çıkarına aykırı uygulamalara dönüşmesini önleyici yönde sorgulayıcı ve izleyici olmamız gerekmektedir. Bu yasaya göre TMMOB Enerji Verimliliği Koordinasyon Kurulu'nda yer almaktadır. Makine ve Elektrik Mühendisleri Odaları yetkilendirme ve eğitim konularında yetkilendirilecek meslek odaları olarak tanımlanmaktadır. Bu nedenle EMO'nun yapılanmasını bu yeni çalışma alanının gereklerini de yerine getirecek şekilde düzenlemesi bir görev olarak bizleri bekliyor. Bu amaçla bir yandan yasanın gereği çıkarılacak yönetmeliklerin oluşum süreçleri izlenerek sağlıklı-doğru hükümlerin yer almasına yönlendirici olunmaya çalışılırken bir yandan da kendi yapılanmamızı bu görevlerin üstesinden gelecek şekilde geliştirdiğimiz ölçüde hem yasanın halk-kamu yararına işleyişinin sigortası olma hem de meslektaşlarımızın açılmakta olan yeni bir istihdam alanında düzenleyici olma gücümüzü artırmış olacağımız gerçeği göz ardı edilmemelidir.

13

